

Élőképek

Agyerek alig lehet több egy és fél évesnél. Kis fehér mackóruhájában a havas téli délelőttön olyan, mint valami aprócska jegesmedvebocs. Meg-megcsukló, gyöngécske lábán még úgy botladozik, hogy minden pillanatban attól lehet tartani, négykézlábra ereszkedik, és úgy mászik tovább a havon, szíve és kedve szerint. Fiatal szülei a háta mögött lépegetnek, lassan. Beszélgetnek. Most a kicsike valami őszallati ösztöntől vezetettve, aprócska lábaival nekirugaszkodik az útnak, és szalad-szalad előre a szabdság, az önállóság felé. A szülők ijedten kiáltoznak utána.

– Sanyika, Sanyika, ne szaladj. Állj meg, elesel.

A kis betyár azonban nem hallgat rájuk, csak fut-fut előre, hatalmi érzetében.

– No megállj, kis huncut – gondolják a szülők, s óvatosan egy kapuba húzódnak, hogy ha Sanyika visszafordul, ne láthassa meg őket.

Sanyika pedig fut-fut és kacag. Egy kis idő múltán azonban, hogy nem hallja maga mögött a jól ismert kiáltozást, mégis megáll és hátrafordul.

Mi az, mi történt? Sanyika szeme olyan kerekre nyílik, mintha a földgolyó másik végére akarna vele látni. Egyedül van. Se apa, se anya, sehol. Szája legörbül, derűs homlokára árnyék borul. Jobbra-balra nézelődik tanácstalanul, aztán mint valami kis gőzmozdony, robog visszafelé. Szeméből már potyognak a könnyek.

Egyszerre milyen emberré vált. Sanyika, a kis medvebocs, milyen magányos, elhagyatott, kitagadott emberré. Mintha a paradicsomból való kiűzetés jelenete játszódott volna itt le dióhéjban, az első bánat, az első félelem, az első csalódás. Az ember első csalódása, a maga roppantságában.

Megsajnáljuk Sanyikát. Szerencsére a szülei sietve bújnak elő rejtekük-ből, hogy ölbe kapják az apróságot. Sanyikát azonban nem könnyű megvigasztalni. Keservesen sír tovább. Ez a fájdalom, az egyedüllét, a magány, az elhagyatottság fájdalma úgy látszik nem olyan könnyen orvosolható. Sanyika lelkében mindenesetre nyomot fog hagyni még sokáig, nagyon sokáig. Talán egész életében.

Az utcán egy fiatalember lépeget a hidegben. Hajadonfőtt van, csupasz lábszárral, kis kabátkában. Mindenki utánafordul. Úgy megy, mint a hideg lázas szerelmese, mámorosan, hátravetett fővel, félig lehunyt szemmel, nyitott szájjal. Ezenkívül azonban van még valami feltűnő rajta. Nadrágja, kiskabátja telis-teli van varrva mindenféle színű lim-lom folttal. Folt hátán folt. Szinte valószerűtlenül és értelmetlenül sok a folt ezen a ruhán. Nem látszik kéregetőnek a fiú. Arca lelkes, szeme tüzes, megjelenése szinte úriás és előkelő. Úgy hat rajta ez a csupafolt ruha, mintha a foltozott ruhák versenyeredményét akarná vele megjavítani. Mintha meg akarná mutani a világnak, hogy senki a földgolyón ennyire foltos ruhát még nem viselt, mint ő. Büszke öntudata és mámoros biztonsága nyilván ebből az érzésből fakad. Sportembernek, bajnoknak érzi magát, a hideg, a fiatalság, a foltozott ruha bajnokának ...

1935. január 18., péntek, 5. old.

Pesti utca

A gépkocsi felszaladt a járdára, egyenesen bele egy üzlet kirakatába, s ott ízzé-porrá zúzott mindent. Falusi szekeret akart kikerülni, fékezni próbált, de – hogy kinek a hibájából, nem tudni – nagyot kanyarodott, s fel a járdára, neki az üzletnek.

Emberéletben szerencsére nem esett kár, de a cukrosbolt kirakatán kívül a gyönyörű gépkocsi is siralmas állapotban hevert a járdaszélen. Csak a szekérnek nem esett semmi baja. Az épp oly rozzant maradt, két öreg lovával, mint annakelőtte. Semmi változás nem látszott rajta. Mindössze nem mehetett tovább. A rendőr megállította, aztán telefonozott a rendőrségre. Nemsokára megjelent a rendőrségi gépkocsi, fényképezéssel, szakértővel. A szakértő krétával vastag vonalakat rajzolt a földön, megjelölte a kerekek útját, a fényképezés az úttest közepette állt, s fényképezett. A pompás gépkocsi ott hevert összetörve. A forgalom elakadt. Óriás bábész csoport verődött össze, sopánkodtak, kárörvendtek, a boltosné sírt, a gépkocsivezető lá-